

SMĚRNICE 27

Vydání č.: 1

Výtisk č.: 1

Č. j.: VUVeL 60/2022

VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM VÚVeL

	Jméno / funkce	Datum	Podpis
Schválil	MVDr. Martin FALDYNA, Ph.D. ředitel VÚVeL	6. 1. 2022	
Přezkoumal	Ing. Jan Rázek	6. 1. 2022	
Zpracoval	Irena Smrčková, MSc.	6. 1. 2022	

Účinnost dokumentu: 7. 1. 2022

	SMĚRNICE 27	Účinnost: 7. 1. 2022	Vydání: 1	Výtisk: 1
	Vnitřní oznamovací systém VÚVeL	Strana: 2 z 8		

1 Účel

V roce 2019 byla na úrovni Evropské unie přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále také „Směrnice“) 1. Podle této směrnice je účinná a komplexní ochrana oznamovatelů (whistleblowerů), tedy osob, které oznámí protiprávní jednání v souvislosti s prací, podstatným prvkem boje proti korupci a součástí fungujícího právního státu. Oznamovatelé šetří nejen veřejné i soukromé finanční prostředky, ale mohou rovněž přispět k ochraně veřejného zdraví, zachraňovat životy, pomoci předcházet ekologickým katastrofám atp. Smyslem jejich ochrany je proto vytvořit takové prostředí, ve kterém se oznamovatelé nebudou muset obávat jakékoliv sankce pro případ, že protiprávní jednání oznámí, a přispět tak k ochraně veřejného zájmu. Takto nastavený systém nebude sloužit jen k ochraně oznamovatelů, ale bude rovněž působit preventivně vůči protiprávnímu jednání obecně.

Hlavním cílem ochrany oznamovatelů je umožnit odhalovat protiprávní jednání odehrávající se na pracovišti nebo při výkonu pracovní (či jiné obdobné) činnosti, o kterých zaměstnanci a osoby v podobném postavení za normálních okolností zaměstnavatele nebo příslušné státní orgány neinformují, a to zejména ze strachu ze ztráty zaměstnání či jiného postihu. Může se však jednat i o oznámení jiného protiprávního jednání, které s činností zaměstnavatele nesouvisí, nicméně oznamovatel se o něm dozvěděl v souvislosti s prací. Z hlediska osobní působnosti není důležité, zda oznamovatel výše zmíněnou práci v okamžiku podání oznámení stále vykonává, či ji vykonával v minulosti, nebo se o danou práci pouze ucházel a v rámci tohoto procesu se o protiprávním jednání dozvěděl.

2 Rozsah platnosti

Tato směrnice, stanovující Vnitřní oznamovací systém pro ochranu osob, které oznamují porušení práva, je závazná pro všechny zaměstnance VÚVeL.

3 Definice pojmů a zkratk

- VÚVeL – Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i.
- VOS – Vnitřní oznamovací systém
- Příslušná osoba – Osoba, která přijímá a zkoumá oznámení a případně navrhuje pro VÚVeL opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu, příslušnou osobou ve VÚVeL je interní auditor.
- Oznamovatel – Fyzická osoba (z angl. originálu whistleblower) oznamující informace o možném protiprávním jednání. Oznamovatel informuje o jednání, které nese znaky trestného činu, přestupku nebo porušuje právní předpisy, případně předpisy Evropské unie upravující oblasti uvedené v části Věcná působnost směrnice. O tomto jednání se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností.

4 Odpovědnost

Zpracovatel dokumentu je odpovědný za vypracování dokumentu, jeho průběžnou kontrolu a aktualizaci; interval kontroly je 1x ročně.

	SMĚRNICE 27	Účinnost: 7. 1. 2022	Vydání: 1	Výtisk: 1
	Vnitřní oznamovací systém VÚVeL	Strana: 3 z 8		

5 Vlastní text směrnice

K pojmu a významu VOS

Vnitřní oznamovací systém představuje souhrn postupů a nástrojů, které slouží k přijímání oznámení, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob. Dále pak k ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.

Věcná působnost směrnice

Oznámením se pro účely VOS rozumí oznámení oznamovatele obsahující informace o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku nebo porušuje právní předpis nebo předpis Evropské unie upravující oblasti uvedené v dalším odstavci, o jehož spáchání se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností.

Oblastmi upravenými právním předpisem nebo předpisem Evropské unie se ze zákona rozumí oblast

- finančních institucí, finančních služeb, finančních produktů a finančních trhů,
- daně z příjmů právnických osob,
- předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- ochrany spotřebitele a bezpečnosti a souladu s požadavky na výrobky podle právních předpisů,
- bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
- ochrany životního prostředí, bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat,
- radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
- zadávání veřejných zakázek, veřejných dražeb a hospodářské soutěže,
- ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
- ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
- ochrany finančních zájmů Evropské unie, nebo
- fungování vnitřního trhu včetně ochrany unijních pravidel hospodářské soutěže a státní podpory.

Prací nebo jinou obdobnou činností se rozumí

- zaměstnání,
- služba,
- samostatná výdělečná činnost,
- výkon práv spojených s účastí v právnické osobě,
- výkon funkce člena orgánu právnické osoby, který je do funkce volen, jmenován či jinak povolán (dále jen „volený orgán“),
- správa svěřeneckého fondu,
- dobrovolnická činnost,
- odborná praxe, stáž, nebo
- výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění.

Prací nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí i ucházení se o práci nebo jinou obdobnou činnost.

Ostatní oznamovatelé nepožívají ochrany dle Směrnice.

	SMĚRNICE 27	Účinnost: 7. 1. 2022	Vydání: 1	Výtisk: 1
	Vnitřní oznamovací systém VÚVeL	Strana: 4 z 8		

Citlivé informace

Z oznamování jsou vyňaty určité typy informací, u kterých zájem na jejich ochraně převažuje nad zájmem na ochraně oznamovatele. Takovými informacemi jsou informace, které by mohly bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky. Dále nelze oznamovat skutečnosti, na které se vztahuje povinnost zachovávat ochranu utajovaných informací a informací, jejichž vyzrazení by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení a dále zvláštní skutečnosti podléhající ochraně podle zákona upravujícího krizové řízení.

Oznamovatel je oprávněn oznámit určité typy „citlivých informací“, v případě, že měl možnost se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení protiprávního jednání, na něž se tato směrnice vztahuje (viz část Věcná působnost směrnice), aniž by tím porušil svou právní povinnost. I v případě oznámení těchto informací se oznamovatel tedy může domáhat ochrany a nemůže být postižen pro žádné protiprávní jednání, kterého se tím dopustil. To se týká informací, na něž se vztahuje bankovní tajemství, smluvní povinnost mlčenlivosti, povinnost mlčenlivosti podle daňového řádu a povinnost zachovávat mlčenlivost podle jiných právních předpisů upravujících práci nebo jinou obdobnou činnost.

Oznamovatel je taktéž chráněn před postihem za protiprávní jednání, kterého se dopustil

- v souvislosti se zjišťováním informací potřebných pro oznámení nebo
- samotným oznámením.

Výjimku tvoří případy, kdy oznamovatel jednáním v souvislosti se zjišťováním informací potřebných pro oznámení spáchal trestný čin (v těchto případech lze oznamovatele za trestný čin potrestat), nebo když by jeho oznámení bylo vědomě nepravdivé.

Ochrana

Proti oznamovateli a dalším fyzickým i právnickým osobám (např. kolegům, pomocníkům oznamovatele, osobám oznamovateli blízkým, právnickým osobám, jejichž společníkem je oznamovatel atd.) je zakázáno uplatnit odvetného opatření. Odvetným opatřením je jednání v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno oznámením a které oznamovateli může způsobit újmu. Za splnění těchto podmínek je odvetným opatřením zejména:

- a) zproštění výkonu státní služby, zařazení mimo výkon státní služby nebo skončení služebního poměru,
- b) rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,
- c) zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- d) odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
- e) uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
- f) snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
- g) diskriminace,
- h) přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- i) služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- j) ostrakizace,
- k) neumožnění odborného rozvoje,
- l) změna rozvržení pracovní nebo služební doby,
- m) vyžadování lékařského posudku nebo pracovně-lékařské prohlídky,
- n) výpověď nebo odstoupení od smlouvy,
- o) zásah do práva na ochranu osobnosti.

Práva oznamovatele na ochranu se nelze vzdát ani je nelze omezit žádnou dohodou či podmínkami pracovního poměru či obdobného pracovního vztahu.

	SMĚRNICE 27	Účinnost: 7. 1. 2022	Vydání: 1	Výtisk: 1
	Vnitřní oznamovací systém VÚVeL	Strana: 5 z 8		

Funkcionalita a realizace VOS

Informace o provozování, cílech a funkcionalitě VOS jsou volně přístupné na internetových stránkách VÚVeL, a to v sekci: <https://www.vri.cz/ke-stazeni/>

Interně je směrnice přístupná všem zaměstnancům ústavu na externím úložišti: [K:\ VÚVeL INTERNÍ NORMY A PŘEDPISY ÚSTAVU\1 - ORGANIZAČNÍ DOKUMENTY \(naskenované platné materiály\)\3 – SMĚRNICE](#)

V některých oblastech (zvláště v oblasti boje proti korupci definovaného Směrnicí č. 11 - INTERNÍ PROTIKORUPČNÍ PROGRAM VÚVeL) může dojít k překrývání témat. Pověřená osoba je pak povinna prověřit, které konkrétní tematiky se oznámení týká a v souladu se směrnicí pak postupovat.

Oznámení do systému VOS:

- příjem oznámení je možný písemně např. možno využít Schránku důvěry přístupnou v části před sekretariátem ředitele v budově 1. pavilonu, nebo na adrese: vos@vri.cz
- oznámení je možné učinit i ústně na základě osobního nebo telefonického rozhovoru na telefonním čísle 533332502 příslušnou osobou; příslušná osoba je povinna pořídit zvukovou nahrávku oznámení nebo jeho přepis. Nevysloví-li oznamovatel s pořízením nahrávky souhlas, nesmí ji příslušná osoba pořídit. V takovém případě se o podaném oznámení sepíše písemný záznam. Obdobný postup se uplatní rovněž, pokud pořízení zvukové nahrávky oznámení není možné, např. pokud se pro příjem oznámení nepoužívá telefonická linka s funkcí nahrávání hovorů. V případě pořízení přepisu oznámení i v případě sepsání záznamu o oznámení se oznamovateli umožní, aby se k těmto vyjádřil. Jeho vyjádření se k přepisu či záznamu přiloží;
- zpracování oznámení a jeho přijetí je oznamovateli potvrzeno do 7 dnů od přijetí oznámení (není-li oznámení anonymní, popř. pokud je uveden kontakt pro doručení odpovědi);
- oznamovatel nebude vyrozuměn, pokud o to vysloveně požádal nebo pokud je zřejmé, že by byla vyražena jeho totožnost.

K podanému oznámení má přístup pouze příslušná osoba. Ta provede předběžné posouzení oznámení a definuje odpovědi na základní otázky:

- Jedná se o oznámení podle směrnice (tzn., spadá oznamované jednání do oblasti směrnicí vymezené)?
- Je dodržen tzv. pracovní kontext?
- O jaký druh protiprávního chování se jedná (přestupek vs. trestný čin vs. protiprávní jednání)?
- Lze oznamované jednání řešit interně?

O oznámených skutečnostech zachovává pověřená osoba vždy mlčenlivost. V případě, že následný postup vyžaduje součinnost s jinými osobami, je třeba se vždy řídit primárně nutností ochrany totožnosti oznamovatele, a to i v případě, že pro prošetření je nezbytné pracovat v součinnosti s jinými osobami (např. zaměstnanci ústavu nebo vedení ústavu). Orgánům činným v trestním řízení je možné totožnost oznamovatele sdělit, pokud o to požádají pro účely trestního řízení. V některých případech bude totiž oznámení nutné postoupit orgánům činným v trestním řízení, orgánům správního trestání nebo jiným věcně příslušným orgánům veřejné moci.

Příslušná osoba informace uvedené v oznámení prošetří, čímž se rozumí postup, kdy může např. uložit povinnost součinnosti dalších osob (zejm. zaměstnanců) v rámci ústavu, má oprávnění vyžadovat písemnosti nebo jiné věci potřebné pro posouzení, má oprávnění

	SMĚRNICE 27	Účinnost: 7. 1. 2022	Vydání: 1	Výtisk: 1
	Vnitřní oznamovací systém VÚVeL	Strana: 6 z 8		

požadovat vysvětlení, dále má oprávnění vstupovat do kanceláří a jiných prostor ústavu. Ostatní zaměstnanci VÚVeL jsou povinni poskytnout pověřené osobě při prošetření oznámení součinnost.

Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle této směrnice, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele (není-li oznámení anonymní, popř. pokud je uveden kontakt pro doručení odpovědi).

Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba vedení VÚVeL doporučí, pokud je to možné, přijetí nápravných opatření. A to tak, aby z doporučení nebylo zřejmé, kdo je oznamovatelem a nedošlo k prozrazení totožnosti oznamovatele, ani jiných důvěrných informací obsažených v oznámení.

O výsledku prošetření a přijatých opatřeních bude oznamovatel (není-li oznámení anonymní, popř. pokud je uveden kontakt pro doručení odpovědi) informován pověřenou osobou do 3 měsíců od přijetí oznámení. Jedná-li se o opatření, která vyžadují dlouhodobější strategii, i tak musí být splněna povinnost oznámení do 3 měsíců od vyrozumění o přijetí oznámení.

O oznámení, šetření, vyrozumění i doporučení k nápravě vede pověřená osoba evidenci, která je přístupná pouze příslušné osobě. Její obsah a struktura je v souladu s nařízeními zřizovatele a právními předpisy. Evidence je uchována po dobu 5 let.

Povinnosti příslušné osoby

Mezi povinnosti příslušné osoby dále patří:

- přijímat a posuzovat důvodnost oznámení podaného prostřednictvím VOS,
- navrhovat vedení VÚVeL opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení, ledaže by tímto postupem mohlo dojít k prozrazení totožnosti oznamovatele nebo dalších osob (např. kolegům, pomocníkům oznamovatele, osobám oznamovateli blízkým, právníckým osobám, jejichž společníkem je oznamovatel atd.),
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se příslušná osoba dozvěděla při výkonu své činnosti podle této směrnice, a to i po ukončení výkonu této činnosti,
- postupovat při výkonu své činnosti podle této směrnice nestranně,
- plnit pokyny vedení VÚVeL, ledaže ohrožují nebo maří výkon její činnosti podle této směrnice.

V režimu směrnice nelze oznamovat nedodržování pracovní doby, šikanu na pracovišti, či diskriminaci na základě věku, pohlaví, národnosti apod., neboť tato jednání nespadají do její věcné působnosti.

6 Seznam záznamů

- Nejsou.

7 Související dokumenty a odkazy

- Nejsou

8 Kontrola a aktualizace

Kontrolu a aktualizaci této směrnice provádí 1x ročně zpracovatel. První kontrola bude provedena rok po vydání této směrnice.

